www.e-rara.ch

[Reformatorium vitae, morum et honestatis clericorum]

Philippi, Jacobus

[Basel], [22. Feb. 1494]

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-26595

Sequitur de tribulationibus et signis ruine ecclesie

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d’imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L’éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l’imprimerie jusqu’au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

Dic mihi queſo ſi tibi aut mihi aliq̄ mō ſuccurre
re valeā: Ait ei mortu⁹. Mihi quidem ꝓdeſſe nō
poteris. etiam ſi ignib⁹ te traderes: q̄ ſpaciū peni
tendi ꝑdidi: ſed tibi nūc adhuc ſemꝑ tp̄s eſt bene
oꝑandi. ⁊ locus penitendi ⁊ merendi. ¶ Cuȝ hec
et alia plura mortu⁹ ille dixiſſet euanuit. Et ſoci⁹
eius monaſteriū ſancti melani ingreſſus eſt: prius
tn̄ rebus ſuis omnib⁹: pauꝑib⁹ xp̄i diſtributis: di
uino ſe ſeruicio mancipauit. et factus eſt in breui
monachus ꝓbat⁹ ⁊ ꝑfectus religioſus. ¶ Atten-
dite o fratres amandi. ꝑpendite diligenter. Nam
quod huic accidit mortuo: nobis poterit euenire
et ꝓculdubio eueniet nobis: vt ſufficient̄ ⁊ multi-
pliciter ſuperi⁹ declaratū eſt: ſi nō ſtuduerim⁹ pe-
nitere ⁊ nos emēdare. ⁊ reicere pompas nr̄as. ne
glientias. laſciuias. crapulas. ⁊ alia nephanda. d̄
quibus ſupra. ¶ Exhortor igit̄ in viſcerib⁹ iheſu
xp̄i oēs hūc tractatulū (lȝ in cultu ſtilo collectū tn̄
vtilē) legentes nō vilipendere: ſed maſticare attē
to corde. q̄ nulla in eo ꝯſcripta ſunt ex ꝓprijs: ſȝ
potius dicta ⁊ ſcripta ſanctoꝝ patꝝ: q̄ locuti ſunt 2. Petri. 1.
dictante ⁊ inſpirāte ſpirituſancto: que impleri ne
ceſſe ē. ne eueīant nob̄ q̄ minant̄. que tn̄ abſq̄ du
bio euenient: ſi cachināndo. ꝑuipēdēdo. atq̄ ꝯtem-
pnendo ſpreuerim⁹ ⁊ reiecerimus: Verū potius ſi
iuſte fuerim⁹ reprehenſi: peniteamus et credam⁹
euangelio: humiliādo nos ſub potenti manu dei: 1. Petri. 5.
vt nos exaltet in die viſitationis iheſus chriſtus
iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ ⁊c.

Sequit̄ de tribulatiōib⁹ ⁊
ſignis ruine eccleſie.

¶ De tribulationibus ⁊ ſignis ruiꜫ eccꝉie. ꝓponit̃ tñ ꝺ ꝓfectu ſtatꝰ eiuſdẽ

p Ax quã omẽs ꝯſeruare ꝯuenit cũ om̃ibus tñ maxime circa miniſteriũ religionis xpiane nunꝙ̃ ſolidiꝰ ſubſiſtit: ꝙ̃ ſi veritate ⁊ iuſticia tanꝙ̃ colũnis fulſiat̃. Nam ſi nõ in vera iuſticia ⁊ iuſta v̄itate reddat̃ vnicuiqꝫ iuxta opa ſua bonum vel malũ qꝺ meret̃: nonne turbatio ⁊ iniq̃tas pacem ꝯturbabit? Idcirco Rex pacificus pia miſeratione diſpoſuit ſibi ſubditos fore pudicos pacificos ⁊ modeſtos. ſed effrenata cupiditas ⁊ laſciuia. ſui ꝓdiga. pacis emula. mater litiũ. materia inobedientie ⁊ ꝓteruie tot cottidie inſolẽtias generat. vt eſt heu expiẽtia. Hinc eſt qꝺ cogitaui aliqua ex doctoribus ſanctis colligere et conſeribere ſtatum eccleſie nuuc prochdolor fluctuantem et debilem: concernentia: ſub duplici conſideratione. ¶ Prima erit ſub breuitate de quibuſdaꝫ generalibus in quibus eccleſie ſtatus florere ⁊ pacifice ꝓficere poſſet. ¶ In ſecũda recitabunt̃ ſigna tribulationis et ruine eccleſie ex defectuoſo eccleſiaſticorum regimine.

¶ De profectu ſtatus eccleſie. oſtenditur quomõ ſacerdotes tenent̃ eſſe ſancti ſub pena diuine ꝑcuſſionis.

ſ Tatus eccleſie proficit ⁊ floret ſi dignitas ſacerdotalis ſeruet̃: que in ſanctitate conſiſtit. quia qualis dominꝰ: talis eius debꝫ eſſe familia. Omnipotens autem dominus cuꝫ ſit

ſanctiſſimus ⁊ fons omnis ſanctitatis: a qua ema-
nat oīs ſanctitas: ſanctos vult habere miniſtros ī
domo ſua (id eſt) eccl̄ia ſancta vt ip̄e p̄cipit. dicēs
Sancti eſtote quia ego ſanctus ſum dn̄s deus ve- Leuit. 19.
ſter. Et quamq̄ illud generaliter ſit dictū de omni-
bus xp̄i fidelibus vt ſancti ſint: vult tn̄ ſpecialiter
ſacerdotes (corpus dn̄i cottidie ſumētes et tractā-
tes) ſanctos eſſe. In cuius ſignū iteruʒ dicit dn̄s.
Sacerdotes qui accedunt ad dn̄m ſanctificentꝛ: ne Exod. 19.
ꝑcutiā eos que verba ſumme ponderāda ſunt. qꝛ
notant maximā ſacerdotum dignitatē: quaſi ip̄i ſo-
lum acceſſum habeant ad dn̄m: idcirco eximie ſan-
ctitatis excercitiū virtuoſuʒ debēt habere: vt deo
ſint accepti. quod ſi non ita ſe in ſancto et virtuo-
ſo exercicio exerceant quilibet ſm ſuum officium
aut ſtatum penalitatis obprobriū minatꝛ. quaʒ pe-
nam ſm qualitatē cuiuſlibet exceſſus iura ⁊ cano-
nes multipharie ex dei inſpiratiōe exprimūt quas
ſi euitare voluerim⁹: teneam⁹ ⁊ viuamus quilibʒ
ſm qđ expreſſum habemus etiam a ſanctis patri-
bus ⁊ precipue a ſancto paulo qui regulam ponit 1. Thi. 3. et
omnibus et epiſcopis ⁊ ſacerdotib⁹ precipue cu- ad Thitū. 1.
ratis. Ubi tredecim ꝯdictiōes enūerat: ſm quas
ſi quis viuit ſacerdos: apparebit dignitas et ſan-
ctitas eius. que etiā ſparſim in canonibus ſub p̄-
cepto ſanctorū patrū memorantꝛ. Ad quas quem-
libet deuotū remitto maſticandas. ¶ Preter has
tamen ponentur alique generales conſideratiōes
ſm quas ſi eccleſiaſtici ſe moderent: ſtatus eccle-
ſie pacifice ꝑficiet: quaꝝ vna epiſcopos reſpiciet.
alie curatos.

¶ Conſideratio epõs cõcernẽs oſtẽ dit quã poteſtatem hñt epiſcopi.

Status epiſcopalis habet ex ſe ⁊ xpi inſtitutione pmaria poteſtatẽ cõficiendi corp⁹ xpi ⁊ miniſtrãdi ſacramẽta eccłiaſtica oĩa ius inſup pdicandi. ius ſtipendia tpalia ſumendi ius excõicandi. ius platos minores ſcȝ curatos inſtituendi. ius eccłias ꝯſecrandi. ius beneficiũ eccleſiaſticũ vel ſtipendiũ tpale cõferendi vel ſatere cõferri miniſtrantib⁹ ſub ſe ſpiritualia. ius indulgentias dandi ⁊ exceſſus ſubditorũ corrigendi et ita de reliquis multis q̃ epõs ꝯcernũt. De quib⁹ cauſa breuitatis tranſeo. q̃ ſi fideliter exequant et diſpenſent ⁊ iuſte viuãt: eccłia floꝛebit et pficiet. quod ſi nõ ſancte viuãt ⁊ iſta ⁊ alia que ſuũ cõcernunt ſtatũ fideliter non diſpenſent: diuinam vlcionem nõ euadent.

¶ Conſideratio prima de ſtatu curatorũ qꝛ vicȝ ſuccedũt ſtatui. lxxij. diſcipuloꝝ xpi ⁊ ſunt de intrinſeca eccleſie ierarchia licȝ nõ dicant ſponſi eccleſie ſicut epiſcopi.

Status curatoꝝ ſuccedit ſtatui. lxxij. diſcipuloꝝ xpi quo ad legem nouam. ⁊ figuratus eſt in antiqua lege p leuitas. Ac p inde eſt de ꝯſtitutione xpi ⁊ apłoꝝ ſuoꝝ a principio fundationis eccleſie. que inſtitutio p declarationẽ

ſummoꝝ pontificū ꝛ ſinodoꝝ tam generaliū ꝙ ſpecialiū magis ac magis innotuit. ¶ Et eſt de eſſentiali ac intrinſeca eccľie ierarchia: ſicut ſtatus p̄latorum: ꝗuis inferior ſit. et ideo variabilior. Quia rōne curati ſimplices nō eque ꝓprie dicunt ſponſi eccľie ſicut epiſcopi. ideoꝗ liberiꝰ ꝑmittunt cedere vľ renunciare curis ſuis.

¶ Conſideratio ſecūda. ꝙ curati habent ꝓuidere ſubditos in ſacramenmentis ꝛ doctrina.

Status curatoꝝ inſtitutus eſt ad regimen animaꝝ dirigendarū in finem vltimū: per cōmunionē ſacramentoꝝ ꝛ peccatorum remiſſionē ꝛ ꝓmotiōes ad virtutes. ¶ Et hn̄t annexam obligatiōem docendi, ꝛ publicandi verbū dei ſuis ꝓchianis: ſaltem quodā generali tenore legis euangelice. quo ad credenda ꝛ agenda ſm ſtatum ſue ſimplicitatis. Sicut maioribꝰ p̄latis conuenit ex obligatiōe ſciē: reddere rationē ꝑticularius de ea que in eis eſt fide ꝛ ſpe. apud omēs. tam qui deforis ſunt ꝙ qui intꝰ: fideles ſcꝫ ꝛ infideles Hec em̄ obligatio ꝯſequit ad obligatiōem priorē que ē de ſpūali regimīe ſubditoꝝ.

¶ Conſideratio tertia. ꝙ curati debent eſſe in ſtatu ꝑfectōis exercende vicꝫ purgare illuminare ꝛ ꝑficere et nemo hꝫ ius i eccľiaſticiſ ſuis vľ ſubditiſ niſi ipi vel ſupior ꝯſentiat.

ſTatus curatoꝝ eſt ſtat⁹ ꝑfectiōis nō ſolū acq̈rende ſ; etiā exercēde: cū ſibi cōpetat tam obligatio ꝙ auctas reducēdi aīas ad deū ſm ierarchicos act⁹ qui purgare. illumiare. ꝑficere noīant. Sʒ heu multi ſunt q̄ nō ſolū nō purgāt ſʒ maculāt ⁊ nō ſolū nō illumiant ſʒ ⁊ cecitatē ingerūt ⁊ nō ſolū nō ꝑficiūt ſed inficiunt. Grego⁹. in omel. deſignauit ⁊c. Quō nos vitā corrigere valem⁹ alienā qui negligim⁹ nr̄am. ¶ Eſt etiā ſuperior ad ſtatum ſimpliciū religioſoꝝ. ¶ Status curatoꝝ eccl̄ias ꝓchiales ſibi deputas habet in tali libertate: ꝙ nulli alteri ſacerdoti fas eſt (ipīs inuitis aut ſine eoꝝ licentia) p̄dicare in eadem: p̄ſertim dū p̄dicare voluerīt ipī. ſed nec ꝯfeſſiones illic audire: nec ſacramēta miniſtrare. ſalua ſꝑ auctoritate vl' rōnabili ordinaatiōe ſupioꝝ p̄latoꝝ.

¶ Conſideratio quarta. Curati hn̄t ius recipiendi decimas ⁊ oblatiōes et huiuſmodi.

ſTatus curatorū habet ius ⁊ titulum recipiendi decimas ⁊ oblationes et funeralia aut alia emolimenta loco illorum: ꝓ ſuſtētatione ſufficienti ſtatus ſui. ⁊ hoc tam de iure diuino ꝙ naturali. preſuppoſito dominio. Determinatio autem huius vel illius quote. vel commutatio in aliam ſubuentionem habet fieri ſolo iure poſitiuo.

¶ Conſideratio quinta. Curati habent miniſtrare ſacramenta ſubditis

ſuis qui etiam eis debent obedire.

Tatus curatorū ſicut habet de ſibi ſubdi-
ſ tis ouibus cogitare in miniſtratiōe ſacra-
mentorum vt ſancte ꝛ rite ſuſcipiant. Sic
decet maxime vt quilibet ꝓchianus ſe pri⁹ oſtē
dat ſuo curato generaliter vl' ſpecialiter in foro cō
ſcientie: ꝙ eadem ſacramēta ſuſcipiat.

¶ Conſideratio ſexta. Status cura-
toꝝ nō dꝫ īfamari ꝓpt aliq̊s malos.

Tatus curatoꝝ ſanctus ꝛ ſalubris nō de-
ſ bet inculpari vl' infamari p q̊ſcūqꝫ: ſi in eo
q̄nqꝫ ſint ꝑſone min⁹ idonee ad debitū re-
gimē aīaꝝ. ꝙuis talib⁹ ꝑiculoſuꝫ ſit. Alioq̄n nul
lus eēt ſtat⁹ in eccl'ia militāte: q̄ culpari nō debe-
ret. Sic null⁹ abſqꝫ macula quorūdaꝫ de vllo ita
tu viſus eſt diu ſtare.

Cōſideratio ſeptīa. modica ſcīa cum
ſimplicitate et caritate ſufficit curatꝭ
et que tenent ſcire.

Tat⁹ curatoꝝ p̄t ſufficient' regere ſuos ꝑ-
ſ rochianos: ſi polleat bona caritate ꝛ ſim-
plici moꝝ honeſtate: etiā vbi lr̄atura ma-
gna deeſſet. imo ſepe meli⁹ ꝛ cū maiore ꝓfectu re
gūt: ꝙ magni lr̄ati ſine caritate. Hic Jero. in ep'la
Euſe. Multi legūt grādia. addiſcūt ardua. ſubti-
lit' diſputāt. ornate loquunt vt a ꝑp'lo honores ca
piant in plebib⁹ mgr̄i noīent ꝛ nihil faciunt plus
mouet corda hoīꝫ vite ſanctitas ꝙ ornata colloq̄a

Grego. in omel' ſancti Luce Si ad p̄dicatiōis vir tutem nō ſufficim⁹: loci nr̄i officiū innocentia vite teneamus. Propterea non leuiter ſe eis p̄ponere debēt alieni q̄uis inueniant magis lr̄ati. Jmmo ſtatus ip̄oꝝ pōt ſuppoſita caritate cū facili ſtudio habere ea ⁊ ſcire q̄ ad parrochiā ſuā regendā ſuffi ciant. maiora maiorib⁹ prudent̄ cōmittēdo. Hoc aūt ſi agnoſcere neglexerint: debꝫ apud eos corre ctio epiſcopalis max̄ie vigil eē: vt aſtringant̄ ſeue rius tenorē hr̄e in ſcp̄tis: eoꝝ que ſcire debent in punctis regiminis. tam inſtitutiōes ſinodales po ſitiuas q̄ ceteras. ¶ Et licet curat⁹ poſſit obuēti ones ordīatas licenter exigere: verūtamē tali mō et t̄pe q̄ ſimoniaca prauitas. vl' eius ſuſpitio neq̄ q̄ īcurrat̄: vt q̄ ꝓpt̄ negatiōeꝫ t̄paliū ſp̄ualiū in terim miſ̄tratio n̄ neget̄. nec īterueīat q̄ſtuoſa mer catio. ¶ Alia multa poſſent adduci de quib⁹ tota ſcp̄tura plena eſt: q̄ cā breuitatꝭ omittunt̄. Sed ſi ſm̄ has paucas ꝯſideratiōes regularet̄ ſtat⁹ eccle ſiaſticus ſaltem quo ad minores: videt̄ q̄ eccleſia florere poſſet ⁊ bn̄ ſtare. ¶ Sed vbi pn̄t hec diſcer ni. Et querit̄ hic inter diſpenſatores vt fidelis q̄s inueniat̄. Unde rara auis hec in terra nr̄a. Jdcir co parū ꝓficit fides eccl'ie: immo cottidie proch dolor tendit in ruinam ⁊ defectū.

¶ Sequit̄ ſcd̄a ps huius opuſculi de ſignis ruine eccleſie.

¶ Prologus in ſcd̄am. q̄ xp̄us eſt

ſignū clemētie ⁊ ſufficienter ornauit eccleſiā doctrinis ⁊ inſtitutis ſʒ huic ſigno ꝯtradixerūt antiqui mali ⁊ hodie moderni ꝯtradicūt malo regimine ꝓpter quod ruina minat̃.

ſ Ignū oīpotentie ⁊ ſumme clementie nobis factū eſt ꝑ ihm xp̄m dominū nr̄m ī ortu ſuo. qui eccl'iam nouā inſtituit ⁊ erexit. Joh.1.
quia lex ꝑ Moyſen. gratia aūt ꝑ ihm xp̄m facta ē
Et ſufficienter eā dotauit ⁊ ornauit doctrinis euāgelicis ⁊ inſtitutꝭ diuinis et ſua ſanctiſſima vita. et ſancti apl'i ei⁹ p⁹ eū. ⁊ ita hoc nobis merito ſignum eſt clementie ⁊ bonitatis ⁊ ſufficientis nr̄e ſalutis. Sed huic ſigno ꝯtradixerūt multi (iuxta Luce.2.
ꝓpheciaʒ iuſti ſimeonis) Mox eīn orto hoc ſigno cōtradixit herodes querēs aīam pueri. ¶ Poſtmodū ꝯtradixerūt iudei. Cōtradixerūt ꝑſecutores Contradixerūt heretici. Quoꝝ aliqui virginē nō de ſub̃a carnis xp̄m edidiſſe dogmatiſabāt. Alij filium nō pepiſſe: ſʒ reperiſſe ſibilabant. Alij vero cognitā plaſphemabāt. Alij matrē dei audire ſuſtinentes: magnū illud nomē theotocon īpijſſime ſuggillabāt. Sʒ cūctas hereſes in ſuis auctatib⁹ ſola v̄go in ruinam detruſit: qn̄ archangeli ſigno nunciātis credidit. ¶ Sed preter hos magis ꝯtradicūt alij: moderni ſcʒ eccleſiaſtici (vt vult Bern. in ſmone quodam ad clericos ⁊ tactū eſt in ꝓcedēti tractatu) ꝓma ꝑte ca.x. qui ne dū ſigno ꝯtradi-

eunt: ſʒ gladio: virginis aīaʒ crudeliter tranſfigūt. Per virginem nota eccl'iaʒ cui⁹ typū gerit virgo maria: quā trahūt in ruinā ꝑ mala exempla. Nec ꝙ em̄ hereticoꝝ atqꝫ ꝑſecutoꝝ ꝯtradictio: tantā eccleſie intulit ruinā: q̄n ipa ſemꝑ in ſobolem creſceret nimiā. Imo q̄nto maiorē ꝯtradictionē ſuſtinuit tanto plures ſue virginitatis defenſores peperit. Tales ꝑgebāt intrepidi in eius adiutoriū. Galeā bonorū exemplorum imponebant capiti. ⁊ accingebant gladium ſpiritus quod ē verbū dei. Porro ſi q̄nqꝫ hic videbatur calcari ſanguine: tn̄ viuebat. ⁊ eo amplius creſcebat ex dei virtute. dn̄o de eo loquente ſub nomine ieruſalem. Ezech. 16. In die qua natus es (inquit) vidi te cōculcari in ſanguine tuo ⁊ dixi tibi in ſanguine tuo viue. ⁊ loquitur de tꝑe martirum. Sequitur. Et multiplicata es. quaſi germen agri et grandis effecta es. emundaui ſanguinem tuum ex te ſcilʒ ceſſante ꝑſecutione. Grandis quidē effecta erat multitudine credentiū. grandis ſpecioſitate virtutū. grandis copioſitate tꝑalium (Eodem ꝓpheta ſubſequenter dicente) Dedi inqꝫ coronā decoris in capite tuo ⁊ ornata es auro ⁊ argento. Decora facta es nimis vehementer. et profeciſti in regnum. et egreſſum eſt nomen tuum in gentes propter ſpeciem tuam. quia ꝑfecta eras in decore meo quem poſueraʒ ſuper te. ¶ Sed quid de moderno tempore idem ꝓpheta ſubiungat audiamus. Et habens inquit fiduciaʒ in pulchritudine tua ſcʒ in temporaliū habundantia ⁊ ſeculari potentia: fornicata es in nomine meo: loquit̄ ſimilitudinarie de fornicatione.

Sicut mulier prebēs venale quod natura fecit nō venale dr fornicari. Sic etiā ecclia dicit fornicari. (ſm doctores) prebens venale. prece. precio. vel inordinato fauore: qđ grat̄ erat dandū ꝑ virtute Sequit. Et poſt omnes abhominatiōes tuas non es recordata dierū adoleſcentie tue de tempe mar tirum ⁊ ſanctorū patrum ſed in cunctis plateis ad omne caput vie edificaſti ſigna ꝓſtitutionis tue ⁊ abhominabilē feciſti decorem tuum. Tunc ſequi tur punitio ⁊ grauis ruina. Ecce ego (inquit) da bo te in manus odientium te. ⁊ deſtruent lupanar tuum. et demolient̄ ꝓſtibulum tuum (ideſt) locū in quo exercebatur iniuſticia ⁊ ſimonia. ⁊ denuda bunt te veſtimētis tuis. ⁊ auferent vaſa glorie tue et relinquent te plenam ignominia. Hec dicit do minus omīpotens vbi ſupra. ¶ Sed forſan aliqui blandientes ſibi: putant hec ſic dicta de futuro: ꝙ non ſint timenda. aut ꝙ venire debeant de ꝓpin quo. Et ideo ꝗuis non ſit noſtrū noſſe tp̄a vl̄ mo menta que pater poſuit in ſua poteſtate: tamē ꝓ pono ex dictis doctorum et ſacra ſcriptura aliqua contradictionis ⁊ ruine ſigna adducere: ex quib⁹ poſſumus ꝓpinquitatem ſuſpicari vel conicere. Jere. 16.

¶ Primum ſignum eſt rebellio et inobedientia et ponit̄ triplex diſceſ ſio ab obedientia. et non obſeruan tia dei p̄ceptoꝝ ⁊ general̄r oñdit̄ in obedientia inferiorū ad ſuperiores.

2. Theſ. 2. P Rimū ſignū eſt rebelliōis ⁊ inobedientie. Et hoc ſumit̄ ex verbis apl'i. Qm̄ niſi venerit diſceſſio p̄mū ⁊c. Sup̄ quo dic̄ Auguſtinus de anchona. Añ aduentū antixp̄i erit triplex diſceſſio in mundo vt glo. hic dicit. ¶ Pria erit gentiū ſep̄atio. q̄z tūc romanū imperiū deſtruetur ⁊ diuidetur in decem regna vt dicit̄ Dañ. 7. Scōa erit diſceſſio eccl'iaꝝ p̄ticulariū ab eccl'ia romana. quia tunc p̄ticulares eccl'ie vndiq̄ꝫ p̄ orbem diffuſe ſubtrahent ſe ab obedientia romani pōtifi cis ita vt pauci ſibi obedient. ¶ Tertia diſceſſio erit multoꝝ xp̄ianoꝝ a fide catholica. quia multi tūc recedent a fide p̄pter p̄ſecutiōꝫ antixp̄i. ¶ De iſta triplici diſceſſione gentiū a romano imp̄io habetur expreſſe Dañ. 7. Ubi dicit̄ q̄ beſtia quarta que regnū quartuꝫ ſignificat in terra qd̄ mai⁹ erit om̄ibus regnis. Et tūc ſubdit. porro cornua decē exñtia in capite iſtius beſtie: ip̄ius regni decem reges erunt. Sup̄ quib⁹ verbis dicit glo. q̄ regnuꝫ maius om̄ibus regnis eſt regnū romanoꝝ. p̄ decē vo cornua intelligunt̄ decē regna in q̄ diuidet̄ regnum romanoꝝ tp̄e antixp̄i. q̄z tp̄e diuiſionis p̄dicti regni. ⁊ de ip̄is regnis in que diuidet̄ romanum imperiū: orìet̄ antixp̄s ſignificat⁹ p̄ cornu p̄uulū ortum in dicta beſtia. qd̄ quideꝫ cornu faciet bellum magnū ꝯtra ſanctos. ⁊ p̄ualebit cōtra oēs vt dicit̄ Dañ. 7. ¶ De diſceſſione vero p̄ticularium eccleſiaꝝ ab obedientia romane eccleſie habet̄ 1. Johis. 2. Ubi loquēs in p̄ſona eccleſie iam derelicte. ⁊ de ſep̄atiōe membroꝝ infideliū: dicit ex nobis p̄dierūt. ſed nō erant ex nobis. nam ſi fuiſſent

ex noƀ pmanſiſſent vtiqꝫ nobiſcū. ſic etiā ē ecclia greca ab eccleſie romana receſſit. ¶ Sed de diſceſſione fideliū a fide catholica expreſſe habet̃. j. ad Thimo. 4. vbi aplus ait. Spūs aūt manifeſte dicit. qꝛ in nouiſſimis tꝑibus diſcedēt quidā a fide. ꝛ dicit. quidam: qꝛ erūt ꝑſone notabiles ꝛ magne in eccleſia (vt gloſa dicit) attendētes ſpiritibus erroris ꝛ doctrinis demonioꝝ loquentiū mēdatium. Hec Aug⁹ antedict⁹. Dicit̃ etiā Math. 24. Appropinq̄nte illo tꝑe antixp̄i. Abundabit iniquitas ꝛ refrigeſcet caritas multoꝝ. ꝛ ꝑ ꝯñs fides vera deficiet in multis vt Lyra dicit. Et q̄ꝗ iſta nō dū ſint generaliter ita manifeſta: partialit̃ tamē prochdolor multi ab obedientia ecclie romane receſſerūt. ꝛ ſi nō expreſſe: occulte tñ multi. Et timendū eſt qđ đ die in diem plures ſe ſubtrahāt. quia mundus tot⁹ nūc corrupt⁹ eſt in omni ſtatu precipue eccleſiaſtico. iuxta pſ. 13. corrupti ſunt ꝛ abhominabiles facti ſunt. nō eſt qui faciat bonū. Unde ſignū eſt notiſſimū future ruine ecclie. Ad modū cū monachi recedūt ab obediētia abbatis: ruit religio ¶ Nūc aūt q̄ ad mores ſinguloꝝ hoīm quāta ſit rebellio ꝛ inobedientia: nō oportꝫ multa de hoc ſcribere: expientia em̄ docet. qꝛ pauci ſunt vere obedientes ſuis ſupiorib⁹. ꝛ nō ſolū nō obedientes īmo ꝛ rebelles. Primo q̄ ad deuꝫ. Quot ſunt qui vere ſeruent precepta dei in vtroqꝫ ſtatu. Omnes q̄dāmodo declinauerunt: cū tñ maledicti ſint (iuxta pſalmiſtā) qui ab ei⁹ declinant mādatis. Quanta em̄ eſt fides. ſpes caritas et gratitudo in deum. que primū preceptū vident̃ reſpicere?

Quanta reuerentia diuini noīs: q̄n poti⁹ infinite blaſphemie a puerī vſqȝ ad ſenē: qd̄ nimis īualuit Quāta ſcificatio diei feſtiui: q̄n etiā poti⁹ infinite occupationes. immo infinita mala. ſpretus ⁊ abuſus et offenſe plures: q̄ etiā feriatis diebus. Nundine mercantie. ludi ſpectacula ⁊ innumera talia

Yſaie. I. vt etiam domin⁹ dicat. feſtiuitates veſtras non feram. ⁊ iterū. Solennitates veſtras odiuit aīa mea Et Amos. 5. Odi ⁊ ꝓieci feſtiuitates veſtras et non capiam odorem cetuū veſtrorū ⁊c̄. Sic et de oīibus alijs. quod longū eſſet enarrare de ſingulis. ¶ Quanta inobedientia eſt vulgi ad clerum? Quanta rebellio ad papam. ad impatorē ⁊ alios ſupiores in vtroqȝ ſtatu? Et forſan merito: qꝛ ſuperiores nō obediūt deo: ideo iuſto dei iudicio nō obediunt eis ſubditi. Et heu nunc tp̄is tanta ē inſolentia et rebellio iuuenilis etatis. quod reuera magnum eſt ſignum future ruine. Quanta aūt ſit rebellio et in obedientia cleri ad inſtituta ⁊ canones ſanctorū patrum (ad quos etiam obligat̄) ſtatim poſt alia ſigna patebit.

¶ Secundū ſignū. Inuerecūdia q̄ in modernis multū excedit inuerecundiā phariſeoꝝ ⁊ quantū in eccl̄ia noceat leuitas ⁊ malicia ⁊ quāta mala inuerecunde fiunt.

S Ecundū ſignum deſolatiōis eccleſie ē inuerecundia Et hoc ſumit̄ ex illo. quia efficitur moribus peior q̄ fuit ſinagoga. An

de ſm beatū Jeronimū. Triplex erat peccatū pharisęorum (qui et dicebant clerici iudeorum) ſcilz auaricia. quia columbas in templo vendi ꝑmittebant. Solum labijs deum honorabant. Et tanꝙ ypocrite docebant que non faciebāt. Sed nunquid peius eſt ſacrilegium. eccleſiaſtica beneficia ꝛ ſpirituales poteſtates prece. ꝓcio. aut inordinato fauore diſtribuere: ꝙ columbas in templo vendi ꝑmittere? An ne minus malum ſit ſolum labijs deum honorare. aliosqꝫ ꝑ hoc ad deuotionem inducere: ꝙ locū miniſterij ſolum ſpe queſtus ſuſcipere: ꝛ ceſſare ob ſuꝑbiam ꝛ ſilere a laude dei: Quibus dicit Yſaie. 56. Canes muti nō valentes latrare. Canes impudentiſſimi neſcientes ſaturitatem. ¶ Demum nunquid minus videt nociuū eccleſie ꝓpriam maliciam ypocriſis pallio cooperire. ꝛ velut es ſonans et cimbalum tinniens: alios ꝑ ꝑdicatiōis officiū docere: ꝙ īuerecunde prauis morib⁹ ꝛ exēplis ſubditos ſecū in ruinaz trahere? Eſtimo eñ ꝙ nemo boni iudicij ꝯtrariū diceret. ſz illud Jere. 3. poci⁹ cōpletum ꝯcederet. Juſtificauit aīam ſuā auerſatrix iſrl̄ id ē ſinagoga cōꝑatiōe ꝑuaricatricis iude. Jbi Origenes: de nob̄ inqͣt hec ītelligit. Jtē Ezech̄. 16. Dn̄s loqͣns eccīe. Soror tua ſamaria. i. ſinagoga dimidiū peccatoꝝ tuoꝝ nō peccauit: ſz viciſti eā celerib⁹ tuis. Sequit ruīa. ꝙ et tu porta ꝯfuſionem tuam. Et infra. 23. Poſtꝙ diffuſe deſcꝑſit maliciā ꝛ deſtructionē ſinagoge, adiecit dicēs d̄ eccīa: pl⁹ īſaniuit libidine ꝛ fornicationē ſuaz ꝑbuit impudent̄ diuitib⁹ ꝛ migrātib⁹ ad ſe veniētib⁹ īduta veſte varia Jnſaniuit libidine. i. cupiditate diuiciaꝝ ꝛ ꝯcupiſcētia d̄liciaꝝ ꝛc.

¶ De inuerecundia exclamat quidã magnus do⸗ctor ꝛ antiſtes. O quo me vertam? Unde incipiã. an tacere debeam? Ue mũdo a ſcandalis. Nõ eru beſcunt amplius homĩes fornicare publice. adul⸗terari. ꝛ alia nephãda cõmittere. mutuare ad vſu ram ꝛ facere quecũꝗ turpia. Verecũdia prochdo⸗lor euanuit ab omi ſtatu. Cũ, tñ ſine verecũdia ni⸗hil rectũ eſſe poſſit. nihil honeſtũ. vt dicit Cicero li. pmo de officijs. Et Bern. ſup cañ. Verecun⸗dia inquit ſpũalis gloria ꝯſcĩe eſt. fame cuſtos. vi te decus. ſedes virtutũ. pmitie laus. nature inſi⸗gne ꝛ tocius honeſti. Prochdolor pudet dicere: que fiunt his tpib⁹ inuerecũde impudent elata et erecta facie ꝛ cũ deriſione ꝛ ꝯtentu dei. O xp̄iana religio que oĩs mundicie ꝛ ſanctimonie ſpeculũ eſſe deberes: hodie (qꝛ verecundia eſt extincta) fa cta es turpis ꝛ ſordida ꝛ templũ omis inmũdicie et diſſolutiõis. Et qꝛ vix eſt ſpes de emendatiõe: ſed plus inualeſcit de die in diem: ſignũ ẽ potiſſi⸗mum ruine ꝛ ire dei.

¶ Tertiũ ſignũ. Immoderata equa litas prouiſiõis pſonaꝝ qua ĩdigni ores pferunt dignioꝛib⁹ q̃ inequali tas diu ſtare nõ põt oñdit exemplo.

Erciũ ſignũ ſumit ex pſonaꝝ diſpoſitõe et eſt ĩmoderata equalitas: qua ali⁹ (et ſepe dignior) eſurit. Altus (et frequenter in⸗dignior) premultitudine et magnitudine benefi⸗ciorũ ebrius eſt. Nã ſicut in bona armonia requiri

tur vocū inequalitas: ꝓportionabilis tñ ⁊ mode-
rata. q̄ ſi nimia fuerit tollit melodia: ita ſm pħm
ꝓpter ciuium diſparitatē ⁊ p̄ſertim indignoꝝ ex-
altatiōez. Dignorūq; ſuppreſſionē vel depreſſio-
nem obruit pollicia. Et ideo dicit ꝙ pollicia in q̄
ſunt plures mediocres eſt diuturnior. Sed nō pu-
to ꝙ aliquaꝝ gentiū pollicia vnq̄ fuerit: in q̄ eēt
tanta ſacerdotū differentia: vt hi quidē eſſent ma-
iores p̄ncipib⁹ hui⁹ ſeculi licet indoctiores. Alij
eiuſdē gradus ⁊ ordinis licet doctiores ⁊ ſapien-
tiores: deiectiores vulgo. Preterea videm⁹ ī cor-
pore hūano (cui apl'us in plib⁹ ſuaꝝ epl'aꝝ paſ-
ſib us: eccleſiam cōpat) Q ſi nutrimentuꝫ fluit ad
vnū menbrū: ita vt enormiter ingroſſet. et alia ni-
mia attenuatione demacerent: nō pōt diu viuere.
Sic in corpore eccl'ie. Si ſupiores fiūt ita graues
attractiōe ſubſtātie: ꝙ inferiores vix pn̄t p̄ īopia
ſe ſuſtinere: hoc eſt ſignum ꝓpinque ruine. De ta
libus em̄ ait dn̄s. Amos. 4. Vacce pingues in ie
ruſalem qui calūniam facitis egenis ⁊ ꝯfringitis
pauperes. Ecce dies venient ſup vos ⁊ leuabunt
vos in contis. ⁊ reliquias veſtras in ollis feruen-
tibus ⁊c. Et eiuſdem. 6. Ve qui opulenti eſtis in
ſyon id eſt in eccleſia.

p Vartū ſignum eſt faſtus ⁊ ſupbia prelato-
rum ⁊ alioꝝ eccl'iaſticoꝝ. Quāuis em̄ ex
naturali prudentia ⁊ morali pħia ſimiliter
et theologia conceditur ꝙ eccleſiaſti debent ha-
bere vnde poſſint honeſti⁹ viuere q̄ pplares. ⁊ p̄
lati q̄ ſubditi. Ex hoc tñ nō admittit familie ⁊ eq
rum ⁊ veſtium ſupflua pompa. que raro abſq; ſu-

perbia poteſt duci. ⁊ ſalua iuſticia ſuſtineri. ⁊ plerumqꝫ nō ſine iniurijs ⁊ delictis gubernari. Nam tantꝰ faſtꝰ in dei eccīa potiſſime tꝑibꝰ iſtis non tā paucos mouet ad reuerētiā: ꝙ mltos ad īdignationem. ⁊ plures inuitat ad predā qui ſe reputarēt forſitan deo ſacrificium offerre: ſi poſſent quoſdaꝫ diuites ecclīaſticos ſpoliare. Tales faſtuoſos notat dn̄s. Amos. 6. Optimates capita populoꝝ ingrediētes pompatice domū iſrael. Quibus (in ſignū ruine in eodem caplo) Ve dicit Yſa. 28. Ve corone ſuꝑbie: pedibus ꝯculcabit. Quod abbas Joachim exponit de magnis prelatis: qui ꝓpter eoꝝ ſuꝑbiam ꝓcurant vt fiant in ecclīa dei ſciſmata et inde ruine. De his etiā in precedenti tractatu tactum eſt.

¶ Quintū ſignum ē tyrannis preſidentiū ꝯtra quos inuehūt ꝓphete.

q Uintū ſignū ſumit ex tyrānide p̄ſidentiū. que cū ſit violenta: durare ineternū nō p̄t. Vn̄ ꝓprietas tyranni eſt: q̄rere non bonū publicū ſubditoꝝ ſed vtile ꝓprium. De his dicit Grego. in omel. deſignauit. Multi cū regimīs curam ſuſcipiunt ad lacerādos ſubditos inardeſcūt terrorē ptāt exhibēt ⁊ quibꝰ ꝓdeſſe debuerāt nocent ⁊ q̄ caritatis viſcera nō hn̄t: dū videri appetūt p̄res ſe eē mīme recoḡſcūt hūilitatis locū ī elationē dn̄atiōis īmittunt ⁊ ſi qn̄ extrinſecꝰ blandiuntur intrinſecꝰ ſeuiūt. Tales ſunt paſtores q̄ nō
Ezech. 34. paſcūt gregeꝫ dn̄i ſꝫ ſemetipſos. Quibꝰ dicit. Ve paſtoribꝰ iſrael q̄ paſcebāt ſemetipſos. Hac cōme-

debatis ⁊ linis opiebamini ⁊ qđ craſſum erat oc-
cidebatiſ. gregē aūt meū nō paſcebatis. Qđ infir-
mū fuit nō ꝯſolidaſtiſ. ⁊ qđ egrotū nō ſanaſtis. qđ
cōfractū nō alligaſtis. Qđ abiectū nō reduxiſtis.
qđ ꝑierat nō queſiſtis: ſʒ cū auſteritate impabatiſ
eis ⁊ cū potētia ⁊ diſperſe ſunt oues mee ⁊c. Gau
dent tales de malefactiſ eoꝝ q̄s pecunialr̄ pn̄t cō-
dempnare. Nec qrunt q̄ntū q̄s deliquerit: ſʒ q̄ntū
q̄s ſoluere poſſit Quib⁹ dn̄s dicit Michee. 3. Au
dite duces dom⁹ iſrael. Uos odio habetiſ bonū et
diligitis malū. q̄ violenter tollitis pelles eoꝝ de-
ſuꝑ eis. Qui cōmederūt carnes ppl̄i mei ⁊ pelleʒ
eorū deſuꝑ excoriauerunt. Ideo dic̄ dn̄s. Ceſſare Ezech. 34.
eos faciam vt nō vltra paſcāt gregē meū: liberan
do eū de ore eoꝝ ⁊ nō erit eis vltra in eſcam.

Sextū ſignū ē ꝯturbatio ꝑncipū ⁊ cōmotio
ppl̄oꝝ quā in multiſ ꝑtib⁹ experimur irrecu
pabilr̄ deſtruere eccl̄iam ⁊ deſtruxiſſe: Ita
vt impleat̄ illud Iere. 4. Cōtritio ſuꝑ cōtritiōem
vocata eſt repente. vaſtata ſunt tabnacl̄a mea. Et
Ezech. 7. Adducā peſſimos de gentib⁹ ⁊ poſſide
būt domos eoꝝ ⁊ quieſcere faciā ſupbiā potentū ⁊
poſſidebūt ſanctuaria eoꝝ. Cōturbatio ſuꝑ cōtur
bationē. veniet. ⁊ audit⁹ ſuꝑ auditū. Et iſta vide-
mus īpleta in grecia. in hungaria. in inclito olim
bohemie regno. ⁊ pl̄ib⁹ vicinis regionib⁹.

Septimū ſignum eſt recuſatio correctionis
Si forte de principibus eccl̄ie intelligat̄
qđ ſcriptū ē. Noluerūt attēdere ⁊ cor ſuū Zach. 7.
poſuerūt vt ad amantem ne audirent ꝟba q̄ miſit
dn̄s ī ſpū ſuo ꝑ man⁹ ꝓphetaꝝ ſuoꝝ. Et Pſa. 30.

Filij mendaces noluerũt audire v̄bũ dei. Qui dicunt videntib⁹.i.veris ꝓphetis:nolite videre aſpicientibus nolite aſpicere nobis que recta ſunt.loquimini nobis placentia ꝛc̄.quia nolunt intelligere vt bene agant. De quibus Amos.5.Odio habuerũt in porta corripientẽ. ꝛ loquentem ꝑfecte abhomĩati ſunt. Tales ſalutaria monita ꝛ ſacram ſcripturã reputant fabulas.ꝛ in ea meditantes iudicant fantaſticos. Cõtra quoꝝ eccl̃iam dominus Oſee.4.inuehit. Quia tu ſciam repuliſti: repellam te ne ſacerdocio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui:obliuiſcar ꝛ ego filiorũ tuoꝝ.ſm multitudinẽ eoꝝ ſic peccauerũt mihi: gloriam eoꝝ in ignominiã cõmutabo.ꝛ erit ſicut popul⁹ ſic ſacerdos. Item Ezech.7.lex peribit a ſacerdote.ꝛ cõſilium a ſenioribus.

O Ctauũ ſignũ eſt nouitas opinionũ ꝛ falſa interꝑtatio ſcripture. Ex hoc em̃ ſurgunt hereſes ſciſmata orta ꝺ̃fendunt̃ ꝛ defenſa radicant̃.radicata (vt expimur) fidem ꝛ eccl̃iam deſtruũt. Moderno em̃ tp̃e vnuſquiſq; interꝑtari ꝛ trahere nõ veret̃ ſacram ſcripturã.iura.ſanctorũq; patrũ inſtituta ad libitũ ſue voluntatis ꝓut amor.odium.inuidia.ſpes ꝓmotionis aut vindicta eum inclinat. Aliqui eoꝝ leuiter nimis alios hereticos dicunt:q̃s tñ nondũ hereticare nouerũt. Alij verecundia duci q̃nq; forſan errores defendũt.ne leui opiniõe vulgi videant̃ inquinati. Hi

1.Thi.6. inuicẽ (vt ait ap̄lus) languẽt circa queſtiões ꝛ pugnas verboꝝ ex quibus oriunt̃ inuidie ꝯtentiões

2.Thi.4. blaſphemie,ſuſpitiones male. Et iteꝝ erit inquit

tp̄s cum ſanā doctrinā nō ſuſcipiēt: ſed ad ſua deſideria coaccervabūt ſibi mḡros prurientes auribus. ⁊ a veritate quidem auditū auertent ⁊ ad fabulas ꝯuertēt. Fabule ⁊ ñ ſane doctrine q̄d̄ē ſunt que ī ꝑſuaſibilib⁹ hūane ſapiētie verbis. vł in ſublimitate ſmonū. aut ſm zelum ⁊ ꝯtentionem. aut inanem gloria: nō in reuelatiōe ſpūſſancti: ſed ſm traditionē hoīm ꝯſiſtunt. A quibus quatuor nos cautos reddit. Idem apl̄us dicens: iam nō ſimus paruli fluctuantes ⁊ circūferamur omni vento doctrine: in nequicia hominū. in aſtucia ad circūuentionem errorum. Ad Ep̄l. 4.

n Onum ſignū eſt ſpretus et violatio vel nō obſeruatio iuriū canonū ⁊ ꝯſtitutionū ſanctorū patrum. quoꝝ obſeruātia heu nunc oblita: ne dū olim expediens fuit: ſed magis mō fidelib⁹ ſaluberrima eſſet ⁊ oportuna. ſine tñ q̄ꝝ obſeruantia ſalus nō eſt. Teſtante beato Jeronimo in epl̄a ad Creſiphontē dicēte. Qui paterna pietate xp̄i paſſione redempti ſunt: ad hoc redempti ſunt vt redemptoris iura ſeruantes: ad vitaꝫ ſe in celo repoſitam ꝑparēt. ad quā (licꝫ redempti) nullo mō ꝯuenire dicunt. niſi ea q̄ iubent: obſequijs cōpetentibus exequant. Sicut ſcriptū eſt. Si vis ad vitam ingredi ſerua precepta. hoc eſt ab omni illicito quo ꝓhiberis recedas ⁊ ad omne bonū qđ iuberis accedas. Hec Jero⁹. De his aūt ſanctis et rōnabilibus ꝯſtitutionib⁹ ſanctoꝝ patrū (in q̄bus ſtat ⁊ ꝯſiſtit vera vita ⁊ obſeruantia ſacerdotuꝫ ſecularium ſicut religioſoꝝ in ſuis regulis et ſtatutis) aliqua de innumeris tangent. Math. 19.

¶ Ubi ē q̄ eṗs bon⁹ ⁊ ꝓbatus ope ⁊ doctrina eli gat̄: nō puer nō hō carnal' ſpūaliū ignar⁹. 81. diſt. nemo. ⁊ c. apl's. 51. diſt. Qui in aliq̄. Scd̄a. q. 7. Nō omīs ⁊ c. qui nec. ⁊ c. q̄bus xo. ⁊ c. q̄q̄. ⁊ c. ꝑueīt. d̄ elec. Cū ī cūct̄. 41. diſ. eṗs vilē. 36. diſt.

¶ Ubi ē q̄ clerici in duab⁹ ciuitatib⁹ (. §. ecce. et eccl'ijs p̄bendas vl' p̄latiōes nō h̄eant. d̄ cle. nō reſ. q: nōnulli. 21. q. j. ꝑ totū. 10. q. 3. vnio. d̄ eta ⁊ q̄. eā te. d̄ p̄bē. d̄ mlta. ⁊ c. referēte. ⁊ c. ꝯq̄rente.

¶ Ubi q̄ null⁹ eṗs vl' ſacerdos munerib⁹ p̄cibus ac fauorib⁹ ꝑſonaꝝ acceptiōib⁹ ꝓmoueat̄. 63. diſ. Si ꝑ ordīatōes ⁊ c. nulla rō. 16. q. 7. ſi q̄ſ deinceps

¶ Ubi, q̄ eṗi extra dioceſim nō morent̄ ⁊ q̄ nō liceat eis ab eccl'ijs ſuis plus q̄ trib⁹ ebdomadis abeſſe. 7. q. j. ꝯuenit. ⁊ c. placuit.

¶ Ubi q̄ nō pl'es q̄ ſufficiāt ordinent̄. 93. diſt. legum⁹. 23. diſ. tales. 50. diſt. ex penitētib⁹. 51. diſ. aliq̄ntos.

¶ Ubi ſilētiū reuerētia ⁊ deuotio ī diuīo cultu. de hoc mlta iura allegant̄ ī p̄mo tractatu p̄te. ij. c. 9.

¶ Ubi q̄ p̄ſbiteri q̄ ſil: ꝯueniūt ſe inebriare nullatenꝰ p̄ſumāt: nec p̄cati in amore alicui⁹ ſcī bibere. vl' alios ad bibēdū cogere. d̄ hoc ī ꝑcedēti: tractatu c. 9. mlta iura ſunt allegata. ⁊ nihilomin⁹ iſta ꝓhibent̄ de ꝯſe. diſt. 5. Nullus p̄ſbiteroꝝ.

¶ Ubi q̄ eṗi ⁊ ſacerdotes ſpectacul' ⁊ ludis nō interſint. d̄ ꝯſe. diſ. 5. nō oꝫ. ij. ⁊ c. null⁹. 34. diſ. p̄ſbiteri.

¶ Q' ſacerdotes nihil ſenoris aut ruſtici miſterij exerceāt nᶜ mercatores. venatores. aut negociatores fiant. 86. diſt. ꝯuenit. 88. diſt. Negociatorem clericum.

¶ Ubi ē hodie ne rectores eccl'iaꝝ in ſuis ſtrenui ſint reb⁹: ꝛ in eccl'iaſtici) remiſſi. aut plus ꝓpria q̄ eccl'iaſtica iura ꝓcurēt. 7. q. j. ꝛ fi. 12. q. 4. q̄cunqꝫ
¶ Ubi ꝙ nō liceat eccl'iaſtici) (88. diſ. ep̄s nullā attēdere obſuatiōib⁹ ſupſticioꝝ gētiliū. nec diui- nos ꝯſulere. aut ſtellaꝝ curſus reſpicere ī agēdis 26. q. j. Illud. ꝛ c. q̄ ſine ſalua. 2. q. 5. ꝑ totū.
¶ Ubi ſunt ſinodi ꝓuinciales ſm̄ patꝝ ꝯſtitutio- nes ſemel vl' bis in anno celebrande. 18. diſt. ꝑ to tum. de accu. ſicut olim.
¶ Ubi ꝙ nō liceat quēcunqꝫ clericum vl' ep̄m die dn̄ico abſentē eē ſꝫ miſſaꝝ ſolēnijs inteſſe ieiunū d ꝯſe. diſ. 3. ep̄s ſi infirmitate. 7. q. j. ꝑueīt.
¶ Q clerici ad matutinū ſeu veſꝑtinū officiū nō veniētes d'ponant niſi ep̄o vl' decano ſatiſfaciant. 91. diſ. eleutherius. ꝛ c. ſe. ꝛ c. fi. 61. diſ. qm̄.
¶ Q non liceat clericis ante tertiā horā prādere. de ꝯſe. diſt. j. ſolent plures.
¶ Q null⁹ ſacerdotū a q̄nq̄geſima vſqꝫ ad paſca carnes cōmedat. 4. diſt. ſtatuimus. ꝛ c. q̄ddrageſi
¶ Q ſacerdotes aduentū ieiu- (ma. ꝛ c. deniqꝫ. nēt. d obſ. ie. c. 2. ¶ Q clerici a detractiōe ceſſēt. 23. diſt. His igit. 46. diſ. § ecce. 6. q. j. deteriores
¶ Ubi ē hodie ne q̄dꝙ ꝓ gradib⁹. ꝓ dignitatib⁹ ꝓ diuinis ſacramentis accipiat. de magiſ. c. j. et ij. de ſymo. cum in eccl'ie.
¶ Ubi ꝙ ꝓ ſepultura. ꝯfeſſiōe. ordinatiōe. ꝓmo- tione. nullo p̄textu vbicūqꝫ aliquid exigat aut det de ſy. ſuā ꝛ c. cum in eccl'ie.
¶ Ubi ne p̄lati mōaſterijs vl' eccl'ijs ꝯſanguineos ſuos vl' eis fauentes p̄ficiāt. 83. diſt. volum⁹.

¶ Vt ep̃us de ſua dignitate vel poteſtate nõ deb3 tumeſcere ſed magis timere q2 potẽtes potenter tormenta pacientur.8.q.j.Illud.
¶ Vt capitl'a ⁊negocia ĩ eccleſijs⁊ min⁹ ĩ choro ñ tractent.p̃cipue tp̃e diuinoꝝ de ĩmũi.ecc.decet domũ t.li.vj.de his q̃ ad eccle.ꝯſu.denũciam⁹.
¶ Vt nõ ordinent qui pſalmoꝝ cãticoꝝ hymnoꝝ ignari ſunt.25.diſ.pſalmiſta.de.ꝯ.diſt.j.d̃ hymnis.38.diſt.que ip̃is ⁊.c.ſe.
¶ Vt ſcp̃turis diuinis omiſſis ſtudeãt ep̃i ⁊ ſacerdotes monachi ⁊ religioſi ſciẽtijs litigioſis ⁊ practicis.88.diſ.ꝑ latũ.⁊.c.ep̃s nullã.⁊.c.inutile.
¶ Vt null⁹ p̃ncipũ laicoꝝ capellanu3 hẽat niſi ab ep̃o datũ ĩ caſu ab ep̃o d̃ponẽdũ vl' corrigendũ.d̃ reli.do.Ad hoc.de cenſi.c.fi.⁊ ibi Innocentius.
¶ Cedit ĩ obprobriũ dignitatꝭ ep̃al' ꝙ ep̃i ſint coadiutores vl' miniſtri magnoꝝ ep̃oꝝ.vl' ſint capellani aut cancellarij p̃ncipũ.tex.iunct.glo.ĩ cle.in plerиſq3.de elect.de ma.⁊ obe.ſolite.
¶ Vt oppreſſores paupꝫ potẽtes ⁊ tyrannos ep̃i arguãt ⁊ corripiãt.87.diſt.viduis.⁊.c.l3.oĩb⁹.⁊ c.deſolatis.⁊.c.quiſq3.88.diſt.ep̃s gub̃natõe3.
¶ Ubi ꝙ ꝑ'ãnos ſinglos ep̃i ꝓchias ſuas circũeant ⁊ viſitent cũ effectu ⁊ emendẽt defect⁹ ĩnũerabiles in rure.18.diſt.qm̃.de accu.ſic̃ olim.
¶ Ut ad menſa3 ep̃i ⁊ ſacerdotũ ſcp̃ture diuĩe legant.37.diſt.ep̃s.⁊.c.legim⁹.De hoc etia3 late tract.j.ꝑte.j.c.15.
¶ Vt ep̃s angarias ⁊ ĩpoſitiões vel hmõi g̃uamina ſubiectꝭ nõ ĩponat.10.q.3.q2 cog̃uim⁹.c.ſe.⁊ c.Illud magnitudinẽ.De off.or.ſi ep̃s li.vj.

¶ Q clericꝰ ſcurrilis ⁊ ꝟbis turpibꝰ pleuꝰ ab officio retrahat. 46. diſt. Clericū.
¶ Ubi ſingularis decor ꝯtinentie clericoꝝ ī geſtu veſtitu. victu. riſu ⁊c. 41. diſt. c. fi.
¶ Ubi ne clerici comā barbā ve nutriāt. aut calciamenta ⁊ veſtimēta alit̄ ꝙ religiōem decet habeant. 23. diſ. ꝓhibete. ⁊. c. clerici. ⁊c. ſeqn ⁊. c. pe. de vi. ⁊ ho. cle. clericus.
¶ Ubi ꝙ ſtipendia clericoꝝ iuxta merita diſtribuant ꝑſonaꝝ. 58. diſ. ordinatos. j. diſ. ius militare.
¶ Ubi ꝙ clerici nupcialia vitent cōuiuia. 23. diſ. His igitur.
¶ Q clerici tabernas nō ingrediant. nec ī eis dominet crapula nec ebrietas. 35. diſ. eṗs. ⁊. c. eccīe et c. fi. de ꝯſe. diſt. 5. ſint tibi. de vita ⁊ hone. cle. A crapula.
¶ Ubi eſt illud carthaginenſ ꝯſilij quarti ꝙ eṗs vilē ſuppellectilem ⁊ menſam ⁊ victū pauperem habeat. ⁊ dignitatē ſuam fide ⁊ vite meritis querat. 41. diſt. epus vilē.
¶ Ubi ꝙ epiſcopus ꝓ rebus tranſitorijs leuit̄ nō litiget. c. fi. de poſtulan.
¶ Ubi ꝙ ſtudendum eſt clericis vt diſſidētes fratres magis ad pacez ꝙ ad iudiciū cohortent. 90. diſ. c. j. ⁊ c. ſtudendum.
¶ Q clerici ꝑ plateas ⁊ fora diſcrurrere nō dnt. 91. diſt. clericus, quilibet.
¶ Q clericꝰ quemlibz ꝟbo erudiat. ⁊ ne paupes grauent (vt paulus) artificio victū q̄rat. 91. diſti. clericꝰ q̄libz. 21. q. j. c. j. de ꝯſe. diſt. 5. nunꝙ.
¶ Ubi ꝙ clerici in aliena ciuitate ſine cā legittia

nō morent̄ extra p̄bendas vl' eccl'ias ſuas. de ꝯſe. diſt. 5. Nō oportꝫ. j. C. de epi. ꝛ cle. ſi q̄

¶ Ubi ꝙ ab his qui ſacramētis inſeruiūt ſingularis caſtitas cuſtodiat̄. 28. diſt. nullū. ꝛ c. decernimus. 31. diſ. ſacerdotibꝰ. ꝛ c. ep̄os.

¶ Q̄ clericꝰ actus ſecularīū vel ꝓcuratiōes non ſuſcipiat. 86. diſt. ꝑuenit ne cle. vl' mo. ſacerdotibus. 88. diſt. ꝑ latū.

¶ Ubi ꝙ clerici aleatores venatores ꝛc̄. cōione p̄uent̄. de cle. vena. c. j. ꝛ. ij. diſt. 34. quorundā. de cle. alea. c. j.

¶ Nunq̄d vult mō verbū iſtud eſſe verꝫ beati Jeronimi (q̄ð q̄cūqꝫ clericoꝝ audierit ambe eius aures tinniēt) Ueteres inquit ſcrutās ſcripturas inuenire nō poſſum ſcidiſſe eccleſiā ꝛ de domo dei populos ſeduxiſſe: p̄ter eos qui ſacerdotes a deo poſiti fuerāt ꝛ ꝓphete. Et Criſ̄. ſuꝑ illud Math. 21. Et intrauit ih̄s templū. Sicut dixit de templo om̄e bonū egredit̄: ita de templo om̄e malū procedit. Si em̄ ſacerdotiū integrū fuerit: tota eccl'ia floret. Si aūt corruptū fuerit: oīm fides ꝛ virtꝰ marcida eſt. Sicut cū videris arborē pallentibꝰ folijs intelligis quia viciū hꝫ in radice. Sic cū videris populū indiſciplinatum ſine dubio cognoſce qꝛ ſacerdotiū eius nō eſt ſanuꝫ. Jdeo forſitan ꝓpt̄ hoc modica eſt deuotio ꝛ obediētia inferioꝝ. defenſio militū. pax principū xp̄ianoꝝ. ꝛ forte ideo nō īpugnant ſciſmaticos ꝛ infideles recupando regiōes a xp̄ianis ablatas ꝛ ꝑuerſas.

¶ Q̄ð ē hodie vnꝰ vtinam mediocriter doctꝰ tenet quatuor q̄nqꝫ vel ſex beneficia vel plura quoꝝ

vno nõ eſt dignꝰ: quibus plures ſuſtẽtari poſſent
doctrinis orõnibus ⁊ diuinis laudibꝰ inſiſtentes
de hoc dictũ eſt tractatu.j.ꝑte p̃ma ca.14.p
¶An pociꝰ hodie equi canes aues ⁊ ſuꝑflua eccle
ſiaſticoꝝ familia ⁊ vtinã nõ ꝯcubine:patrimoniuꝫ
eccl'ie cõmedere debeant:ꝙ paupes xp̃i.vel ꝙ ad
diuini cultus ampliatiõem ⁊ ꝓ infideliũ ꝯuerſiõe
aut in hmõi pietatis opibꝰ modis cõgruis expen=
dendũ ſit:Iſta patent ex ſuꝑioribꝰ p̃cipue tracta=
tu primo ꝑte p̃ma ca.13.
¶Quot hodie loca diuini cultꝰ vt monaſteria et
venerabiliũ martiꝝ eccl'ie ꝑ totũ mundũ ob predi
cta ⁊ ex p̃latoꝝ in curia deſerte ſunt ⁊ deſtructe et
ad minus ruinoſe.Hec nõ indigẽt ꝓbatione iꝫ ex
perientia plane docet.
¶Ubi ꝙ vaſa ornamenta ⁊ veſtimẽta ad diuinũ
cultuꝫ requiſita munda ſint ⁊ nitida vt deberent.
q̃n pociꝰ eccl'iaſtici q̃ ad ſe ꝑtinent ⁊ ad ſua corpa
plus curent ſplendida eſſe ⁊ cãdida.de ꝯſe.diſt.j.
veſtimẽta.23.diſt.Sacratas.
¶Quid ꝙ hodie pl'a mõialiũ clauſtra facta ſunt
q̃ſi ꝓſtibula meretricũ.In clemẽtina Attẽdẽtes
de ſta.mo.Extra d̃ ſta.mo.c.eu.q̃ ꝓ religiõis ho
neſtate.Extra d̃ ꝯſue.ad nr̃am.⁊ c.Cũ tanto.
¶Quid ꝙ ſacerdotes ĩ ꝯſuetudineꝫ duxerũt ſub
p̃textu ancillaꝝ hr̃e ꝯcubinas.34.diſ.ſi q̃s diſt.
28.ꝑ totũ.diſ.31.c.j.⁊ ſeq̄ntibꝰ.diſ.32.ꝑ totum
8.diſt.clericꝰ.32.diſ.intdixit ⁊ c.ſeq̄nti.
¶Quid ꝙ totꝰ ⁊ tanta irreformatio monachoꝝ in
maximũ diſpẽdiũ ſalutꝭ eoꝝ.extra de ſta mo.⁊ re=
gu.c.ĩ ſingul' regnis.⁊ c.cũ ad mõaſteriũ.20.q.3.
c.ĩ oppoſitũ.20.q.4.virgines.

¶ Sed nunq̄d hodie om̄es ſacerdotes dn̄i ꝛ p̄la-
ti in antedictis malis culpabiles ſunt? Abſit. Re
liquit eñ dn̄s ſibi in iſrael. vij. milia viroꝝ quoꝝ
genua nō ſūt curuata an̄ baal. vt habet. 3. Re. 19.
¶ Multa alia ꝛ quaſi infinita poſſent adduci que
correctiōe ꝛ reformatiōe indigerent. que deo oīm
reformatori ſcōmitto. Forſitan in p̄tactis nimis ſti
lum extendi. quia qui nimis emungit ſanguinem
elicit. Si igit exceſſus nimi⁹ factus eſt veniā ſ po-
ſtulat. Experientia tn̄ heu manifeſta docz. ꝙ nō ob
ſeruantia: ſeu poci⁹ ſpret⁹ p̄dictoꝝ: occaſio tandē
erit ruine future: niſi fiat emendatio.

P Reter hec tn̄ ſunt alia ſigna vicz receſſus
a iuſticia. Hec fuit cauſa deſtructiōis ro-
manoꝝ ꝑut deducit. Aug. hoc d̄ ciui. dei
¶ Deſtructeo ſtudioꝝ ꝛ nimia remiſſio rigoris et
diſcipline: quas comitat penuria ſapientū. et has
ſequebat deſtructio grecoꝝ. ¶ Prelatio pueroꝝ
ac ignorātiū ꝛ prauoꝝ (de quib⁹ etiā tactū eſt) et
hec erit (timendū eſt) deſtructio latinoꝝ ¶ Plu
ra alia ſunt ſcripta in ꝓphetis de deiectiōe ſacer-
dotalis honoris: ex quibus et p̄dictis: ſapiēs pōt
cōcludere ruinā tpaliū eccl'ie de ꝓpinquo īmine-
re. ꝛ forſitā (iuxta illd̄ Eſa. 30.) ſubito dū ñ ſpe-
ratur veñet ꝯtritio. Quia (vt puer. j. ſcribit) de-
ſpexiſtis om̄e ꝯſiliū meū. ꝛ omēs increpatiōes me
as neglexiſtis. Ego aūt in interitu vr̄o ridebo cū
irruerit ſuꝑ vos repētina calamitas. qn̄ veniet ſu
per vos tribulatio ꝛ anguſtia. Nec debem⁹ repu-
tare hoc impoſſibile: q: noſtris tpibus facta ſunt
multa: que nuꝑ ꝛ antea videbant incredibilia. et

formidandū eſt maiora futura in poſteriorib⁹. im-
mo veriſſime putandū ꝙ a m̄ltis annis nō fuerūt
tot maliuoli. tanti corde rebelles ⁊ aīo accenſi cō-
tra eccl'iam dei ſicut his diebus. Videt̄ em̄ illud
verificatū qđ đr ꝯuertit cor eoꝝ vt odirent ppl'm Ps̄.1004
eius ⁊ dolos facerēt in ſeruos eius ſcȝ ſacerdotes
Quos in longū cōuertere nequaꝙ̄ valebim⁹: niſi
ſignis ꝯtutū manifeſtis ad beniuolentiā eos incli
nauerim⁹. Nec multū ꝓderit. vel forſitan ad mo-
dicum durabit vnio in eccl'ia aut populo: niſi ceſ-
ſent p̄miſſa ſigna (que etiā quondā ⁊ forſitan ſepi
us fuerūt cauſa tribulatiōis ⁊ ſciſmatis) ⁊ ſeq̄tur
notabilis ⁊ magna moꝝ ⁊ vite reformatio. Que
in canonib⁹ ſufficient̄ exp̄mit̄. Om̄es em̄ ſacerdo
tes ſeculares ꝓfitent̄ ⁊ ꝓmittūt ep̄o in ſua ordina
tiōe viuere ſ̄m Canones. Sicut igit̄ bonus mona
chus dicit̄ qui viuit ſ̄m regulā quā ꝓfitet̄ ⁊ ſtatu-
ta ſui ordinis. Sic ſacerdos ſecularis bonus dicit̄
ſi viuat ſ̄m canones ſicut (vt dictū eſt) ꝓfitet̄ ⁊ ꝓ
mittit. Nos em̄ ſacerdotes ſeculares (vt videt̄)
multo maiorē regulā habem⁹ quia quaſi totū de-
cretum. ꝙ̄ monachi: qui breuē regulā alicui⁹ ſan-
cti habēt. Sicut ſancti Auguſtini aut ſancti Be-
nedicti ⁊ alioꝝ. Sacerdotes aūt ſecl'ares ſi ſ̄m ca
nones viuere vellēt (ſic tenent̄ ſi ſaluari cupiunt)
commodoſe ⁊ optime facere poſſent: ſi viuerēt in
communi: ſicut in primitiua eccleſia ⁊ longe poſt
vixerūt. immo ante modica tempora in omnibus
eccleſijs cathedralibus et collegiatis ita vixerūt.
vt ad huc in talibus eccleſijs multa veſtigia appa
rent in ſtructuris ⁊ officijs. Vn̄ ad huc etiam titu

lum ⁊ nomen retinent qꝛ canonici vocant ab obſuātia canonū Sꝫ heu ꝓpt nimiā libertatē ⁊ canonū laxatiōem (vt late ſupi⁹ recitatū eſt) deuētū ē vt neſciat apud multos que ⁊ qual' ſit vita cōmunis. ꝙꝙ (deo fauente) talis vita in multis terris inceperit pullulare. Nō eñ videt ꝙ cler⁹ ſeclaris melius poſſit reformari ꝙ ꝑ talem vitā diu neglectam. Et aūt ſciat ⁊ ad lucem veniat que ⁊ qualis ſit vita cōmunis: huic tractatulo adiūget de eius origine ⁊ inſtitutiōe ⁊ laude quoddā breue collectū cōmunis vite cōmendatiuū Ante hoc tñ quia multi canones antiq̄ ſunt in ſupioꝛib⁹ allegati ne quis dicat ꝙ ſint abrogati ⁊ ꝓpterea non ligent. cōtra tales calūniātes īuehit canōes approbādo.

¶ Cōtra calūniātes antiquos canones ꝙ ſint aboliti inuectio.

¶ Uenerabili viro mgr̄o Jacobo philippi Sacre pagine baccalario formato digniſſimo: ī ſignis eccleſie Baſ plebano bñ merito Sebaſtiaus brant humilis vtriuſqꝫ iuris doctoꝛ. S. D. P.

¶ Nōnullos fore ſcio pater amātiſſime p̄ceptoꝛqꝫ integerrime q̄ (quo diuci⁹ in reb⁹ ſuis nepharijs groſſent ⁊ glorient in rebus peſſimus ad excuſandas excuſatiōes in peccatis) huic tam ſancto tuo opuſculo: ꝙ tam luculent ꝙ vere: de honeſta clericoꝝ ꝯuerſatiōe: ex antiquoꝝ patꝝ ſanccitis per te nuꝑ cōpoſitū: ad meqꝫ ꝑlegenduꝫ ⁊ coꝛrigendum transmiſſum edideras: neſcio ꝙ calumnie ſiue in-

veterationis notam aſcribere nõ formidabunt: di
cturi hanc antiquoꝝ canonũ auctoritatē ⁊ ſancto
rum patrũ decreta ꝑ te inducta ⁊ allegata: iã du-
dum ꝑ nõ vſum ⁊ ꝯtrariã ꝯſuetudinẽ fuiſſe aboli
ta ⁊ abrogata: in diſuetudinẽq; abijſſe. Canẽtes
illud poeticũ. laudamus veteres ſed noſtris vti-
mur annis. Et quod dicit̃ ꝙ ſm varietatem tẽpo-
rum ſtatuta varient̃ hũana. de con. ⁊ aff. nõ debẽt
et ꝙ conſuetudo excuſet in peccatis. 4. diſ. Deni
q;. Et qd̊ dicit Auguſtin⁹ Quando mos erat: cri
men non erat. 32. q. 4. obiciunt̃. Et ſexcenta alia
inepciora: quibus non modo officioſe ſed et ꝑnici
ſe menciendo tam ſancte tanq; ſalubriter a vene-
randis patrib⁹ ſancita ⁊ decreta deprauare conã-
tur. faciuntq; ſuis exquiſitis cauillationib⁹: vt eti
am boni viri ꝓpe modũ ab euident̃ veris: ad ea q̃
euidenter falſa ſunt ꝑducant̃. l. ea eſt natura. ff. de
reg. ju. Cum tñ ſm Aug. in epl̃a ad Jero. Si ad
ſcꝓturas ſanctas admiſſa fuerint etiã officioſa mẽ
dacia: q̃d in eis remanebit auctis: q tandẽ de ſcri
pturis illis ſnĩa ꝓferet̃. cuius pondere ꝯtentioſe
falſitatis obteret̃ improbi ... 9. diſt. ſi ad ſcriptu
ras. ¶ Quib⁹ vt paucis reſpondeamus: fatemur
neceſſe eſt. Conſuetudinis vſuſq; longeui nõ eſſe
vilem auctoritatem. C. que ſit lon. ꝯſuetu. l. ij. 11.
diſ. ꝯſuetudinis. Nõ tñ vſq; adeo ꝯſuetudo ẽ va-
litura: vt vl̃ iuri poſitiuo debeat preiudiciũ gene-
rare: niſi iuuet̃ rõe ⁊ legittĩe ſit p̃ſcꝓta. c. fi. d̊ ꝯſue
¶ Dicãt igit̃ hi honeſtatꝭ ſubuerſores: bonorũq;
moꝝ calũniatores: q̃lẽ ꝯſuetudinẽ aut vſũ ſuũ p̃-
tẽdãt: q̃ tãte ſit potẽtie aut efficacie: vt hec tã pia.

tā iuſta.tā magnis vigilijs ꝛ lucubratiōibus elaborata et īuenta ſcōꝝ patꝝ decreta:tollere poſſit aut abrogare? Si rationi dicāt eē ꝯſuetudinē illā ſubnixā:rōnem in mediū afferant:que ſi ſit honeſta.ſi decens.ſi expediens (vt oportꝫ de bap.maiores) cedemꝰ eis. Nō eñ verebimur a puero etiam anniculo edoceri.24.q.3.ſi habes. Q ſi neutrū afferre queāt (quēadmodū neutiq̄ poterunt) nūq̄d ſolo nobis vſu ſuo ꝑuerſo ꝛ depꝛauato eoꝝ moꝛe illudent? noſq̄ꝫ conuincent? abſit. Non eñ vſus iſte eſt:ſꝫ abuſus.ea ſunt inter ſe diuerſa.vt Tull.nr̄ inquit.Mala igiẗ cōſuetudo coꝛruptela dicenda eſt.8.diſt.mala. Cū eñ canones ſacratiſſimi ſuꝑ equitate ꝛ naturali rōne fundenẗ.4.diſ.erit aūt.C.de leg.leges. Quō ꝯſuetudo huic iuri ꝛ oñi honeſtati ꝯtraria īmo peccati nutritiua poterit eſſe rōnabilis? Nā ſi vnū ꝯtrarioꝝ eſt bonuꝫ vel rōnabile:reliquū erit maluꝫ vel irrōnabile de iure iu.intellecto.32.di.hoſpiciolū. Quod enim alias eſt illicitum:rōne ꝯſuetudinis aut lōgi vſus nō fit licitū. Tāto eñ grauioꝛa ſunt peccata:q̄nto diucius infelicem aīam detinēt allegatā.de ꝯſue. cū tanto.de ſymo.cum in eccl̄ie.ꝛ diurnitas tp̄is peccatū nō minuit ſed augmentat.de eo q̄ dux. in vx.ca. cum haberet.de ſymo.nō ſatis. Nec excuſat.24.q.j.ſciſma.j.q.j.nullus ep̄us grauamē. ff.de acc.ꝛ ob.l.obligationū.§.j.32.q.7.flagitia īmo ꝯſuetudo veniale peccatuꝫ facit moꝛtale.25.diſt.§.criminis. Et male adinuente ꝯſuetudines nullo tp̄e ꝯfirmenẗ. In auct.vt nulli iudicū.§.j. coll.9. Cū autē canones ꝛ decreta ſanctoꝝ patrū

tradūt normā et regulā recte viuendi ſm eccleſia ſticā diſciplinā.3.diſt.canō ꝛ c.regula. Cōſuetu do que talib⁹ obuiat canonicis inſtitutꝭ.vel que ē cōtra normā eccliaſtice diſcipline dicet nō īmeri to irrōnabilis.glo.in c.fi.de ꝯſue. Ad hoc em̄ vt ꝯſuetudo que p̄iudicare deb; canonib⁹ dicat rati onabil:opus ē ꝙ accedat ad finē illi⁹ iuris.vt dic̄ do.Antbo.de bu.in dic.c.fi.Cū aūt finis ꝛ ſub iectū iuris canonici et diuini eſt felicitas aīe: ſpe ctat ad legem canonicā dirigere hoīem in deū vt dicit glo.in c.cū ꝯtingat de iureiu.ꝛ Jo an. in re gula poſſeſſor in mercu.Seq̄r vt ꝯſuetudo ꝑ īpro bos vere honeſtatꝭ emulos allegata cū nō tendat infelicitatē aīe ſ; poti⁹ repugnet fini eterno:nō ſit rōnabilis ſ; poti⁹ irrōnabil dicenda.Ad hoc tex. j.diſ.ꝯſuetudo ī fi.vbi dic̄ ꝙ ꝯſuetudo d; ꝯgrue re religiōi ꝛ diſcipline eccliaſtice Tales itaq; cō ſuetudines vtpote īſtitutiōi eccliaſtice inimice pe nitus ſunt īprobande.de temp.or.c.ij.Nō em̄ at tendere debem⁹ q̄d aliq̄s an̄ nos faciendū putaue rit:ſ; quid (q̄ an̄ omēs eſt) xp̄s prior fecerit ꝛ iuſ ſit.Neq; hoīs ꝯſuetudinē ſequi oportet ſ; dei veri tatē.Ne ꝑ Eſaiē ꝓphetam dn̄s nobis dixiſſe vi deat. Sine cauſa colūt me:mandata ꝛ doctrinas hoīm docentes vl ſeq̄ntes.8.diſ.c.vl.Cū tn̄ non exemplis ſ; iurib⁹ vtendū ſit.C.de ſen.ꝛ inter.l. nemo.9.diſ.ſana.Spūs em̄ dei q̄ ꝑ ſanctos p̄res locutus eſt:hec p̄cepit.hec ſtatuit.hec ordinauit. 8.diſt.q̄ iure.Cū aūt de⁹ aliquid iubet:ſi nūq̄ fa ctū eſt:tn̄ faciendum ē.ꝛ ſi obmiſſum:inſtaurādū. et ſi ſtatutū nō erat:inſtituendū erit.8.diſt.q̄ con

tra. In his aũt ⁊ ſilibus ſm Grego. aduertẽda po
tiꝰ eſt euãgelica veritas ⁊ patrũ auctas. ꝙ longa
ↄſuetudo. Ego (inquit dñs) ſum veritas: nõ dic
ſum ↄſuetudo. Et certe vt beati Cipriani vtamur
ſnĩa. Quelibet ↄſuetudo ꝙtumu vetuſta. ꝙtũ
vis vulgata veritati oĩno ẽ poſtponẽda. ⁊ vſus q̃
eſt veritati ↄtrariꝰ abolendus eſt. 8. diſt. Si ↄſue
tudinẽ. Manifeſtata itaqꝫ veritate (inq̃t Augꝰ)
cedat ↄſuetudo. Cũ igit̃ xps ṽitas ſit: magis veri
tatem ꝙ ↄſuetudinẽ ſequi debemꝰ. quia ↄſuetudi
nem ratio ⁊ ṽitas ſemp̱ excludit. 8. diſt. q̃ ↄtẽpta
veritate. Nam ↄſuetudo ſine veritate vetuſtas er
roris eſt. vt inquit. Cyprianꝰ. ꝓpter qđ relicto er
rore ſequamur veritatẽ. Sciẽtes qꝛ apud Heſdrã
veritas vincit: vt ſcriptũ ẽ: Ueritas valet et inua
leſcit ineternũ ⁊ vex obtinet in ſecl'a ſecl'oꝝ amen